

İtiraz Eden (Davacı) : Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı - ANKARA

Vekili : Av. Ekim Ergün

Oğuzlar Mah. Barış Manço Cad. Av. Özdemir Özok Sok. No:8
Balgat/ANKARA

İtiraz Eden (Davalılar) :1- Başbakanlık - ANKARA

Vekilleri : Hukuk Müşaviri Elif Yayman - Aynı adreste.

Hukuk Hizmetleri Başkan V. Dr. Ergin Ergül - Aynı adreste

2- Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı - ANKARA

Vekili : 1. Hukuk Müşaviri V. Nadire Ünsal - Aynı adreste

İstemin Özeti : Danıştay Onbeşinci Dairesince verilen yürütmenin durdurulması isteminin kısmen kabulüne, kısmen reddine ilişkin 04/10/2016 günlü, E:2015/6014 sayılı karara, taraflar karşılıklı olarak itiraz etmektedirler.

Danıştay Tetkik Hakimi : Mustafa Bölükbaşı

Düşüncesi : Tarafların itiraz istemlerinin kısmen kabulü, kısmen reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca dosya incelendi, gereği görüldü:

Dava; 14/05/2015 günlü, 29355 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve 01/06/2015 tarihinde yürürlüğe giren Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartları'na ilişkin Tebliğin; "A.5. Kapsama Giren Teminat Türleri" başlıklı maddesinin "a) Maddi Zararlar Teminatı" paragrafındaki "Değer kaybının tespiti bu Genel Şart ekinde yer alan esaslara göre yapılır." cümlesi ve dolayısıyla "Ek 1. Değer Kaybı Hesaplaması"nın, "A.5. Kapsama Giren Teminat Türleri" başlıklı maddesinin "c) Sürekli Sakatlık Teminatı" paragrafının birinci cümlesinde yer alan "bu genel şart ekinde yer alan esaslara göre belirlenecek" ibaresi ve dolayısıyla "Ek:3 Sürekli Sakatlık Tazminatı Hesaplaması"nın, "ç) Destekten yoksun kalma (Ölüm) Teminatı" fıkrasındaki "bu genel şart ekinde yer alan esaslara göre belirlenecek" ibaresinin, dolayısıyla "Ek:2 Destekten Yoksun Kalma Tazminatı Hesaplaması"nın, "A.6. Teminat Dışında Kalan Haller" başlıklı maddesinin a, b, c, d, i, j, k, l, n, o bentlerinin, "B.2. Tazminat ve Giderlerin Ödenmesi" başlıklı maddesinin 2.1. bendinin ikinci cümlesinin, 2.1 bendinin ikinci paragrafının birinci ve ikinci cümlelerindeki "parça veya ömrünü tamamlamış araçlar mevzuatı kapsamındaki araçlardan elde edilen orijinal parça" ibarelerinin ve üçüncü paragrafının tamamının, 2.4. bendindeki "Sigortalı, sigortacının göstereceği avukata gereken vekâletnameyi vermek zorundadır." ibaresinin ve "B.4. Zarar Görenlerin

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
YD İtiraz No : 2016/1722

Haklarının Saklı Tutulması ve Sigortacının Sigortalıya Rücu Hakkı" başlıklı maddesinin (b) bendinde yer alan "veya trafik kurallarının ihlali" ibaresinin iptali ve yürütmesinin durdurulması istemiyle açılmıştır.

Danıştay Onbeşinci Dairesinin 04/10/2016 günlü, E:2015/6014 sayılı kararıyla; Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartlarının "B.2. Tazminat ve Giderlerin Ödenmesi" başlıklı maddesinin 2.1. bendinin ikinci paragrafının birinci ve ikinci cümlelerindeki "parça veya ömrünü tamamlamış araçlar mevzuatı kapsamındaki araçlardan elde edilen orijinal parça" ibarelerinin ve üçüncü paragrafının tamamının, "B.4. Zarar Görenlerin Haklarının Saklı Tutulması ve Sigortacının Sigortalıya Rücu Hakkı" başlıklı maddesinin (b) bendinde yer alan "veya trafik kurallarının ihlali" ibaresinin yürütülmesinin durdurulmasına, dava konusu diğer düzenlemeler yönünden ise yürütmenin durdurulması isteminin reddine karar verilmiştir.

Davacı, bu kararın yürütmenin durdurulması isteminin reddine, davalı idareler ise yürütmenin durdurulması isteminin kabulüne ilişkin kısmına itiraz etmektedir.

Davacının, "B.2. Tazminat ve Giderlerin Ödenmesi" başlıklı maddesinin 2.4. bendinin 2. cümlesinde yer alan "Sigortalı, sigortacının göstereceği avukata gereken vekaletnameyi vermek zorundadır." ibaresine ve "EK:1" de yer alan "Değer Kaybı Hesaplaması" bölümünün "2. Teminat Dışı Kalan Haller" başlıklı kısmının 2, 3, 4 ve 6. bentlerine ilişkin itirazları yönünden;

Dava konusu Tebliğin "B.2. Tazminat ve Giderlerin Ödenmesi" başlıklı maddesinin 2.4. bendinin 2. cümlesinde yer alan "Sigortalı, sigortacının göstereceği avukata gereken vekaletnameyi vermek zorundadır." ibaresinin iptali ve yürütmesinin durdurulması istemiyle açılan davada, Danıştay Onbeşinci Dairesince verilen 04/10/2016 günlü, E:2015/5277 sayılı kararla yürütmenin durdurulması istemi reddedilmiş, kararın anılan kısmına davacı tarafından yapılan itiraz Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 23/02/2017 günlü, YD İtiraz No: 2016/1723 sayılı kararıyla kabul edilerek, söz konusu düzenlemenin yürütmesinin durdurulmasına karar verilmiş olup, itirazın incelenen uyuşmazlıkta da "Sigortalı, sigortacının göstereceği avukata gereken vekaletnameyi vermek zorundadır." ibaresi yönünden davacı isteminin kabul edilmesi gerekmektedir.

Tebliğin "Ek-1"de yer alan "Değer Kaybı Hesaplaması" bölümünün "2. Teminat Dışı Kalan Haller" başlıklı kısmının 2, 3 ve 6. bentlerinin Danıştay Onbeşinci Dairesinin 04/10/2016 günlü, E:2015/6283 sayılı kararla yürütmesi durdurulmuş ve anılan karara davalı idareler tarafından yapılan itiraz Danıştay İdari Dava Daireleri 23/02/2017 günlü, YD İtiraz No:2016/1730 sayılı kararıyla söz konusu bentler yönünden reddedilmiş, Danıştay Onbeşinci Dairesinin mezkur kararında "Teminat Dışı Kalan Haller" başlıklı kısmının 4. bendinin yürütmesinin durdurulması istemi ise reddedilmiş, davacı tarafından yapılan itiraz ise Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun yukarıda yer verilen kararı ile 4. bent yönünden kabul edilerek anılan bendin yürütmesinin durdurulmasına karar verilmiş olup, itirazın incelenen uyuşmazlıkta söz konusu bentler yönünden davacı isteminin kabul edilmesi gerekmektedir.

Davalı idarelerin itiraz istemine gelince;

Dava konusu Tebliğin "A.2. Tanımlar" başlıklı maddesinde '**eşdeğer (muadil) parça**'; "Bir motorlu aracın montajında kullanılan esas-orijinal parçaların değiştirilmesi amacıyla üretilen, ilgili mevzuat (yönetmelik, standard, teknik düzenleme) çerçevesinde belirlenen deney, muayene metotlarına göre orijinal parçayla (kütle, boyut, malzeme ve işlevsellik vb.) kıyaslanarak tespit edilen kriterlere uygunluğunun, Hazine Müsteşarlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yetkili kuruluşlarca düzenlenecek belgeler yoluyla belgelendirilmesi gereken parçaları, (Bu kapsamda bir belgenin varlığı durumunda, belge konusu parçaların aksi iddia sahibince kanıtlanana kadar eşdeğer kalitede olduğu varsayılır.)", '**orijinal parça**' ise; "Bir motorlu aracın üretiminde veya montajında kullanılan parçalarla aynı kalitede olan ve söz konusu motorlu aracın üretiminde veya montajında kullanılan parçaların veya yedek parçaların üretiminde sağlayıcı tarafından getirilen ölçütlere ve üretim standartlarına göre üretilmiş yedek parçaları, ii) Aracın orijinal parçaları ile aynı üretim bandında üretilen yedek parçaları, (Bu parçaların, söz konusu aracın montajında kullanılan parçalarla aynı kalitede olduğunun ve araç üreticisi tarafından getirilen ölçütlere ve üretim standartlarına göre üretildiğinin Hazine Müsteşarlığınca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde belgelendirilmesi halinde, belge konusu parçaların aksi iddia sahibince kanıtlanana kadar orijinal yedek parça olduğu varsayılır.) iii) İlgili mevzuat çerçevesinde ömrünü tamamlamış araçlardan veya Hazine Müsteşarlığınca belirlenecek esaslara göre hasarlı araçlardan çıkarılan kodlandırılmış, hasarsız, araç güvenliği ve çevre standartlarını karşılayan eşdeğer niteliğinde olmayan parçaları ifade eder." şeklinde tanımlanmıştır.

Bu bağlamda davalı idarelerin:

"B.2. Tazminat ve Giderlerin Ödenmesi" başlıklı maddesinin 2.1. bendinin 2. paragrafının 1. cümlesinde yer alan "parça veya ömrünü tamamlamış araçlar mevzuatı kapsamındaki araçlardan elde edilen orijinal parça" ibaresine ilişkin itirazları yönünden;

Dava konusu Tebliğin "B.2. Tazminat ve Giderlerin Ödenmesi" başlıklı maddesinin 2.1. bendinin 2. paragrafının 1. cümlesinde; "Hasar halinde, hasar gören parça, onarımı mümkün değilse veya eşdeğer parça veya ömrünü tamamlamış araçlar mevzuatı kapsamındaki araçlardan elde edilen orijinal parça ile değişimine imkân yok ise orijinali ile değiştirilir." düzenlemesine yer verilmiştir.

Sigortalı aracın zarar verdiği araçta, hasarlı parçanın tamir edilmesi mümkün değil ise, hasarlı parça orijinal ise; öncelikle orijinal parçayla değişimi, hasar gören araç sahibinin onayı bulunması veya orijinal parçayla değişiminin mümkün olmaması halinde eşdeğer parça veya ömrünü tamamlamış araçlar mevzuatı kapsamındaki araçlardan elde edilen orijinal parça ile değişimi hakkaniyet gereği olup, değişim önceliğini eşdeğer parça veya ömrünü tamamlamış araçlar mevzuatı kapsamındaki araçlardan elde edilen orijinal parçaya veren düzenlemede hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Aksi halde, hasar gören aracın model yılından itibaren 3 yıl geçmiş olsa da, herhangi bir nedenle hasar tarihinden önce orijinali ile değiştirilmiş olan parçanın, eşdeğer veya ömrünü tamamlamış araçlar

mevzuatı kapsamındaki araçlardan elde edilen orijinal parçayla değiştirilmesi sonucunu doğuracaktır.

"B.2. Tazminat ve Giderlerin Ödenmesi" başlıklı maddesinin 2.1. bendinin 2. paragrafının 2. cümlesinde yer alan; "parça veya ömrünü tamamlamış araçlar mevzuatı kapsamındaki araçlardan elde edilen orijinal parça" ibaresine ilişkin itirazları yönünden;

Tebliğin "B.2. Tazminat ve Giderlerin Ödenmesi" başlıklı maddesinin 2.1. bendinin 2. paragrafının 2 ve 3. cümlelerinde; "Hasar halinde, hasar gören parça, onarımı mümkün değilse veya eşdeğer parça veya ömrünü tamamlamış araçlar mevzuatı kapsamındaki araçlardan elde edilen orijinal parça ile değişimine imkân yok ise orijinali ile değiştirilir. Kaza tarihine göre model yılından itibaren 3 yılı geçmeyen motorlu araçlarda hasar gören parça, onarımı mümkün değilse öncelikle orijinali ile değiştirilir, orijinal parçanın bulunmaması durumunda eşdeğer veya ömrünü tamamlamış araçlar mevzuatı kapsamındaki araçlardan elde edilen orijinal parça ile değiştirilir." düzenlemelerine yer verilmiştir.

Söz konusu düzenlemelerle, hasar gören araçların model yılına göre 3 yıl geçip geçmediği kriterine göre hasarlı parçanın, orijinal, eşdeğer veya ömrünü tamamlamış araçlar mevzuatı kapsamındaki araçlardan elde edilen orijinal parça ile değişim önceliği düzenlemiş olup, itiraza konu Daire kararında belirtildiği gibi hasarlı parçaların her hal ve şartta mağdur olanın rızası haricinde orijinal olmayan parça haricinde parça kullanılmaması, karayolları motorlu araçlar zorunlu mali sorumluluk sigortasının zorunlu bir sigorta olması, diğer bir deyişle sigorta firmalarının poliçe düzenlemekten imtina edemeyeceği bir sigorta türü olması nedeniyle mağdur olanın sigorta firmaları aleyhine sebepsiz zenginleşmesine sebebiyet vereceği açıktır.

Bu halde, söz konusu düzenlemelerde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

"B.2. Tazminat ve Giderlerin Ödenmesi" başlıklı maddesinin 2.1. bendinin 3. paragrafına ilişkin itirazları yönünden;

Dava konusu Tebliğin "B.2. Tazminat ve Giderlerin Ödenmesi" başlıklı maddesinin 2.1. bendinin 3. paragrafında; "Eşdeğer veya ömrünü tamamlamış araçlar mevzuatı kapsamındaki araçlardan elde edilen orijinal parça ile değişim mümkün olduğu halde, sigortacının bilgisi ve onayı dahilinde olmadan orijinal parça ile onarım sağlanır ise sigortacının sorumluluğu, sigortacının kaza tarihi itibarıyla benzer hasarlardaki onarım uygulamasına göre, eşdeğer veya ömrünü tamamlamış araçlar mevzuatı kapsamındaki araçlardan elde edilen orijinal parça bedeli ile sınırlıdır. Sigortacı bu paragraf kapsamındaki onaya ilişkin tercihini hasar ihbarından itibaren 2 iş günü içinde onarım merkezine veya hak sahibine bildirmediği durumda onayı varsayılır." düzenlemesi yer almaktadır.

Söz konusu düzenleme, aynı maddenin 2.1. bendinin, ilk cümlesi hariç hukuka uygun bulunan 2. paragrafının uygulanması aşamasında sigortacının sorumluluğunun sınırını düzenlemekte olup, bu haliyle mezkur düzenlemede hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Dava konusu Tebliğin yukarıda yer verilenler dışında kalan düzenlemeleri yönünden, taraflarca karşılıklı olarak ileri sürülen nedenler, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinde

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
YD İtiraz No : 2016/1722

öngörülen koşullar dikkate alınarak verilen kararın kaldırılmasını gerektirecek nitelikte bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle; Tebliğin "B.2. Tazminat ve Giderlerin Ödenmesi" başlıklı maddesinin 2.4. bendinin 2. cümlesinde yer alan "Sigortalı, sigortacının göstereceği avukata gereken vekaletnameyi vermek zorundadır." ibaresi ile "EK:1"de yer alan "Değer Kaybı Hesaplaması" bölümünün "2. Teminat Dışı Kalan Haller" başlıklı kısmının 2, 3, 4 ve 6. bentleri yönünden, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinde öngörülen ve yürütmenin durdurulmasına karar verilebilmesi için gerekli olan koşulların gerçekleştiği anlaşıldığından, davacı itirazının kısmen **KABULÜ** ile söz konusu düzenlemenin yürütmesinin durdurulmasına, davacının diğer düzenlemelere yönelik itirazının **REDDİNE**, davalı idarelerin itirazının kısmen **KABULÜ** ile Danıştay Onbeşinci Dairesinin 04/10/2016 günlü, E:2015/6014 sayılı kararının dava konusu Tebliğin "B.2. Tazminat ve Giderlerin Ödenmesi" başlıklı maddesinin 2.1. bendinin 2. paragrafının 2. cümlesinde yer alan "parça veya ömrünü tamamlamış araçlar mevzuatı kapsamındaki araçlardan elde edilen orijinal parça" ibaresi ile 3. paragrafına ilişkin kısmı hakkındaki yürütmenin durdurulması kararının kaldırılmasına, anılan kısımlar yönünden yürütmenin durdurulması isteminin reddine, davalı idare itirazının Tebliğin "B.2. Tazminat ve Giderlerin Ödenmesi" başlıklı maddesinin 2.1. bendinin 2. paragrafının 1. cümlesinde yer alan "parça veya ömrünü tamamlamış araçlar mevzuatı kapsamındaki araçlardan elde edilen orijinal parça" yönünden yukarıda yer verilen gerekçe ile **REDDİNE**, diğer kısımlar yönünden ise **REDDİNE**, 23/02/2017 gününde oyçokluğu ile karar verildi.

Başkan Namık Kemal ERGANİ	Üye Nüket YOKLAMACIOĞLU	Üye Ziya ÖZCAN	Üye Hasan GÜZELER	Üye Abdülkadir ATALIK (X)
Üye Yalçın EKMEKÇİ (X)	Üye Doç. Dr. Selami DEMİRKOL (X)	Üye Turgay Tuncay VARLI (X) (XX)	Üye Oğuz YAĞLICI	Üye Hasan ODABAŞI
		Üye Muhsin YILDIZ (X)		

KARŞI OY

X- Dava konusu Tebliğin "B.2. Tazminat ve Giderlerin Ödenmesi" başlıklı maddesinin 2.1. bendinin 2. paragrafının 1. cümlesinde; "...parça veya ömrünü tamamlamış araçlar mevzuatı kapsamındaki araçlardan elde edilen orijinal parça..." düzenlemesi yönünden 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27. maddesindeki koşulların gerçekleşmediği anlaşıldığından, davalı idarelerin itirazlarının anılan düzenleme yönünden de kabulü gerektiği görüşüyle, kararın bu kısmına katılmıyoruz.

Üye

Abdülkadir
ATALIK

Üye

Yalçın
EKMEKÇİ

Üye

Doç. Dr. Selami
DEMİRKOL

Üye

Turgay Tuncay
VARLI

Üye

Muhsin
YILDIZ

KARŞI OY

XX- Dava konusu Tebliğin "EK:1" de yer alan "Değer Kaybı Hesaplaması" bölümünün "2. Teminat Dışı Kalan Haller" başlıklı kısmının 2, 3, 4 ve 6. bentleri yönünden 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27. maddesindeki koşulların gerçekleşmediği anlaşıldığından, davacı itirazının bu bentlere ilişkin kısmının da reddi gerektiği görüşüyle, kararın bu kısmına katılmıyorum.

Üye

Turgay Tuncay
VARLI